

Danmarks Fiskeriundersøgelser

Afdeling for Havfiskeri / FWK og Afdeling for Havøkologi og Akvakultur / JT og HP

Den 29. November 2006

J.nr.: 2003-221-0044

NOTAT

Besvarelse af Folketingets Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri spørgsmål No. 92

Indledning

Notatet adresserer følgende emner: 1) andel af torsk som er kønsmodne ved minimum landingsstørrelsen, 2) størrelsesselektion af redskaber som benyttes i fiskeri efter torsk og er afgørende for størrelsessammensætningen i fangsten, og iii) effekt af forhøjelse af minimumlandingsstørrelsen på fangst og bestandsudvikling.

Kønsmodenhed hos torsk

Størrelsen en torsk skal opnå for at kønsmodne er kønsspecifik. Hanner i den østlige Østersøbestand kønsmodner fra 18 cm, og ca. 50 % er kønsmodne ved 33 cm: Hunnerne skal være ca. 10 cm større, før de kønsmodner, og først ved en længde på 40 cm er 50 % kønsmodne (figur 1). Middelværdien for andelen af hun-torsk, som er kønsmodne ved minimum landingsstørrelsen på 38 cm er ca. 35%, hvilket svarer til værdien i WWF rapporten, mens ca. 70 % af hannerne er kønsmodne ved denne størrelse.

ICES bestandsvurdering mv. bygger på den samlede andel af bestanden, der er kønsmodne i bestanden. Den gennemsnitlige andel af kønsmodne torsk ved 38 cm bliver derved ca. 50 %.

Andelen af kønsmodne fisk i forhold til størrelsen varierer gennem årene, med en generel tendens i de senere år til at være kønsmodne ved en mindre længde (figur 2). I 1996 var ca. 40 % af torsk den østlige Østersøbestand kønsmodne ved 38 cm, men det i 2004 var næsten 90 %.

Konklusion

WWF's antagelse, at kun 36 % af torsk er kønsmodne ved 38 cm passer i størrelsesordning kun til hun-torsk, og undervurderer andelen af kønsmodne i senere år. Selvom WWF undervurderer den samlede andel af kønsmodne torsk ved minimumlandingsstørrelsen, er det rigtig, at en del af bestanden specielt huntorskene ikke når at deltage i gydningen.

Størrelsesselektion af redskaber i torske fiskeri

Andelen af juvenile og umodne torsk i fangsten afhænger ikke alene af mindstemålet. De væsentligste faktorer er selektiviteten af fangstredskabet, dvs. trawl og garn som benyttes i fiskeriet samt allokeringen af indsatsen i forhold til sæson og område.

En selektionskurve af BACOMA 110 mm trawl som anvendes i trawlfiskeri viser, at ca. 40 % af torsk ved minimumlandingsstørrelsen tilbageholdes i fangstposen (figur 3). Andelen af tilbageholdte torsk i garn er betydelig mindre.

ICES (2006) vurderer, at fiskeriet i 2003-2005 gennemsnitligt fangede 43 % af de 3 årige torsk, hvoraf mindre end halvdelen generelt er kønsmodne.

Konklusion

Det nuværende mindstemål er tilpasset til det trawlredskab, som benyttes til torskefiskeri i Østersøen, men fiskeridødeligheden af aldersklasse 3 er for højt til at udnytte vækstpotentialt for bestandens individer optimalt.

Effekten af en forhøjelse af minimumlandingsstørrelsen

En mulig forhøjelse af minimum landingsstørrelse skal gennemføres sammen med en tilpasning af maskestørrelsen i trawlfiskeriet. Som enkeltstående tiltag vil det kun forhøje udsmiddet af overvejende døde undermålsfisk og kan derfor ikke anbefales.

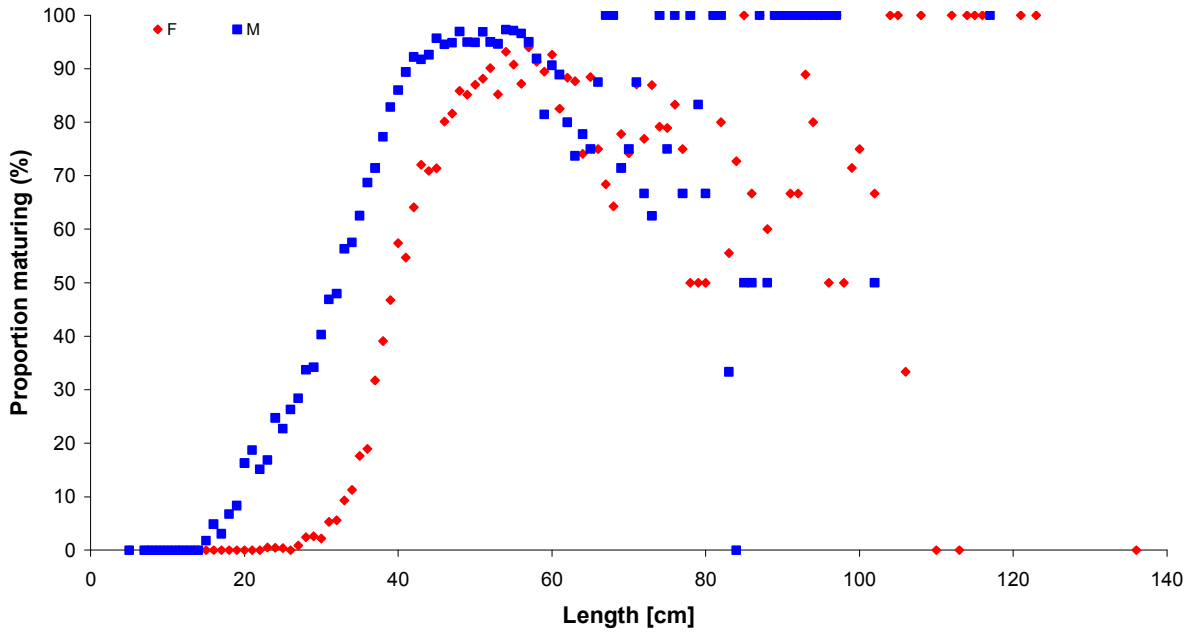
Effekten af en samtidig forhøjelse af maskestørrelsen i trawlfiskeri og forhøjelse af minimumlandingsstørrelsen kan i princippet forbedre udnyttelsen af vækstpotentialt og øge andelen af hunner, der når at gyde. Med en uændret kvote og et mindre fiskeritryk på små torsk vil der blive fanget forholdsvis flere modne torsk hvilket er uheldigt idet ældre og større huntorsk bidrager relativt mere end unge fisk til ægproduktionen og reproduktionssuccesen. En eventuel øgning i maskestørrelse og mindstemål vil derfor skulle følges af en generel nedsættelse af fiskeriindsatsen.

Det er ikke muligt fuldt ud at beregne effekten af en øgning i maskestørrelse (og mindstemål) uden samtidigt at kende det samlede fiskeritryk på de enkelte aldersgrupper. ICES anbefaler på nuværende tidspunkt en reduktion af fiskeridødeligheden til ca. 30 % af det nuværende niveau for alle aldersklasser, men ikke en ændring af eksisterende tekniske regler. Denne anbefaling har EU kommissionen lagt til grund for den nye forvaltningsplan for torsk i Østersøen.

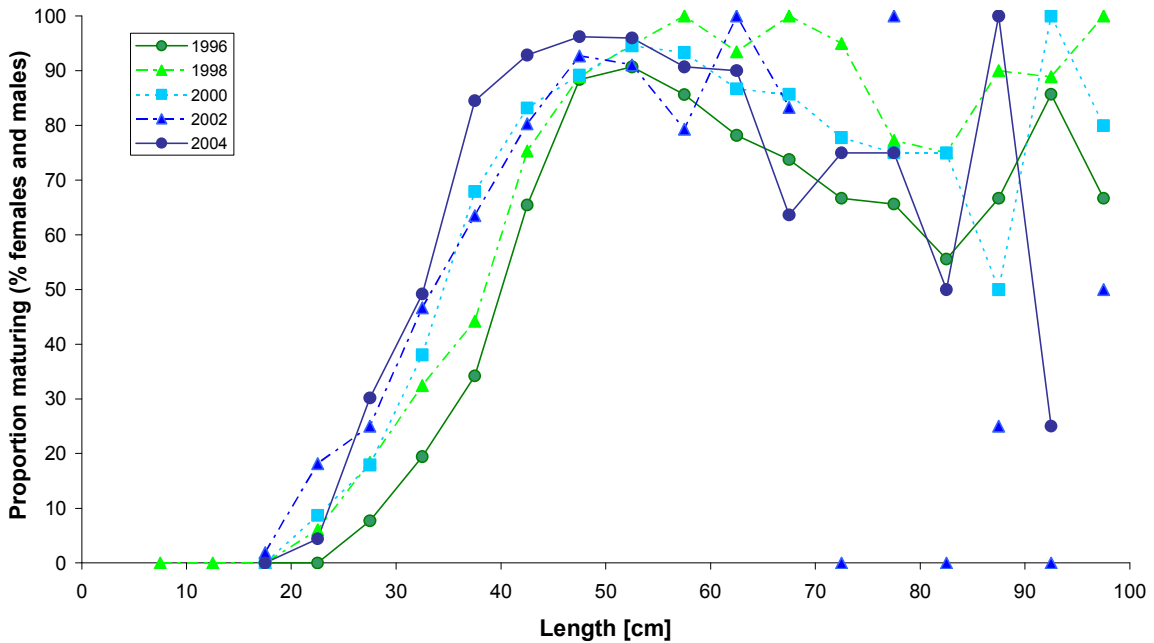
Konklusion

En potentiel forhøjelse af minimumlandingsstørrelsen skal gennemføres sammen med en tilpasning af maskestørrelsen i trawlfiskeriet og skal også tage hensyn til andre bevaringsforanstaltninger. Baseret på ICES anbefaling har EU kommissionen i den nye forvaltningsplan for torsk i Østersøen stillet til mål at reducere fiskeridødeligheden til 30 % af det nuværende niveau for alle aldersklasser. En ændring af tekniske regler er ikke planlagt.

Figur 1. Andel af hun- og hantorsk i modning per længdeklasse i Østersøen (Februar-Marts 1995-2005). Andelen af hun- og hantorsk, som vil gyde, er uregelmæssig for større fisk, idet ikke alle store torsk gyder hvert år.

Figur 2 Andel af kønsmodne Østersøtorsk per længdeklasse i 1996, 1998, 2000, 2002 og 2006.

Figur 3 Tilbageholdt andel af Østersø torsk per længdeklasse i BACOMA 110 mm trawl.

